

4. Kolupaieva, A. A. (2012). *Osnovy inkluzyvnoyi osvity*. [Fundamentals of inclusive education: textbook]. Kyiv.

5. Gavrilov, O. V. (2009). *Osoblyvi dity v zakladi i sotsial'nomu seredovyshchi*. [Special children in the institution and social environment]. Kam'yanets'-Podil's'kyu.

6. Kolupayeva, A. A. (2012). *Osnovy inkluzyvnoyi osvity*. [Fundamentals of inclusive education]. Kiev.

7. Taranchenko, O. M. (2016). *Sociokulurnyi kontekst zmin v osviti osib z osoblyvymy potrebamy v Ukraini*. [Sociocultural context of changes in the education of people with special needs in Ukraine]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НАГОРНА Олена Василівна – асистент

кафедри спеціальної освіти та здоров'я людини Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: інклюзія, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами, технологічна культура

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NAHORNA Olena Vasylivna – Assistant of the Special Education and Health Department of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: inclusion, inclusive education, children with special educational needs, technological culture.

Стаття надійшла до редакції 23.11.2019 р.

УДК 378.04:64

DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-186-215-220

ОГУЙ Світлана Володимирівна –

аспірант кафедри основ виробництва та дизайну

Полтавського національного педагогічного університету

імені В. Г. Короленка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6485-6375>

e-mail: svetlana.oguj@gmail.com

ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасні тенденції світової глобалізації, зникнення стійких кордонів між країнами і людьми, соціальні процеси розширення сфери дозволяють до світових масштабів руйнують раніше складені стереотипи гостинності, вимагають від сфери обслуговування в кожній із країн наявності значних груп професіоналів, здатних задовольнити найширші й найвибагливіші запити споживачів послуг. Фахівці цієї сфери мають бути гнучкими, мобільними, креативними, але водночас – відповідальними, компетентними, здатними працювати в полікультурному світовому просторі та безперервно самовдосконалюватися у професійному середовищі, сприймати і творчо використовувати елементи вітчизняного і зарубіжного досвіду гостинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підготовки фахівців сфери обслуговування в Україні відображені в роботах вітчизняних учених О. Бейдика, С. Поповича, О. Любіцевої, В. Федорченка та ін. У наукових працях цих учених значну увагу приділено проблемам підготовки кадрів для готельно-ресторанних закладів та туризму,

вивченню відповідно зарубіжного та вітчизняного досвіду. Оскільки актуальним є дотримання міжнародних стандартів та запровадження їх у процесі підготовки вітчизняних фахівців сфери обслуговування, то такі автори як І. Зорін, Л. Сагун, Г. Уварова, Т. Сокол, М. Кулініч та ін. зосереджуються на вивченні досягнень міжнародного досвіду підготовки спеціалістів. Особливості функціонування освітніх систем окремих країн та аналіз досвіду підготовки фахівців для сфери туризму в країнах ближнього й дальнього зарубіжжя віднайдено в наукових працях Є. Бражник, Л. Кнодель, Н. Піроженко, Н. Фоменко, Л. Черної та ін.

Питанням розвитку професійної освіти в Туреччині загалом та стандартів освіти для сфери обслуговування, зокрема, присвячено наукові дослідження зарубіжних учених: С. Усманової, Т. Вар (T.Var), Х. Доган (H. Dogan), Л. Кайа (L. Kaya), Дж. Колакоглу (J. Colakoglu), М. Корсай (M. Korzay), Ф. Ризві (F. Rizvi), С. Тархан (C. Tarhan); окремої уваги заслуговує дисертаційне дослідження М. Чикалової «Організаційно-педагогічні засади підготовки менеджерів

міжнародного туризму в університетах Туреччини».

Мета статті полягає у виокремленні кращих зразків вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців для сфери обслуговування, зокрема – ресторанної справи та туризму, їх аналіз і визначення динаміки та перспективних напрямів цієї підготовки для забезпечення ринку праці в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Порівняльний аналіз нормативних документів і матеріалів з досвіду професійної освіти у сфері обслуговування в Україні і за кордоном засвідчує необхідність перегляду традиційних підходів, розробки методичних і практичних рекомендацій щодо організації навчального процесу з урахуванням особливостей сучасного ринку праці в Україні. Зокрема, Л. Польова відмічає високий рівень практичного компоненту формування майбутніх фахівців сфери обслуговування за кордоном, підкреслює, що в основу підготовки висококваліфікованих професіоналів покладено тісний зв'язок навчання з виробництвом, навчання на робочому місці, поєднання теоретичних курсів із практичними предметами та робить висновок про те, що «... на жаль, в Україні в туристичній індустрії дотепер характерним є працівник, який багато знає, але мало що вміє» [7, с. 172].

Для визначення основ вирішення цієї проблеми проаналізуємо різні підходи до формування професійних компетентностей фахівців сфери обслуговування у зарубіжній професійній освіті. Європейські країни, які мають значний потенціал підготовки фахівців сфери обслуговування, мають власну сформовану систему такої підготовки. Зокрема, широко відомі в усьому світі школи (англійська, німецька, французька) мають свої пріоритети у підготовці фахівців, важливі для сфери обслуговування [3].

Наприклад, у Великій Британії система підготовки фахівців готельно-ресторанного та туристичного бізнесу базується на аудиторних заняттях. Професійна підготовка починається з більш високого рівня і залишається виключно теоретичною; додатковим блоком професійної освіти є стажування. Система підготовки більше орієнтується на позиції контролю, організації та управління, ніж на операційно-виробничі посади [8].

Німецька система професійної освіти за три роки забезпечує молодим спеціалістам готельно-ресторанної та туристичної галузі

значну базу навичок. Потім молодий фахівець упродовж двох років працює на підприємстві з метою ознайомлення з іншими методами роботи, після чого ще два роки відвідує школу готельно-ресторанного чи туристичного бізнесу для вдосконалення професійних умінь та опанування таких дисциплін як бухгалтерський облік, контроль, робота з кадрами. Така система освіти дозволяє сформувати практиків з чіткою практичною діяльністю [8].

Швейцарська система підготовки кадрів сфери обслуговування характеризується безперервним розширенням і оновленням дисциплін, що викладаються, адаптованих для кожного рівня професійної підготовки. Також характерна гнучкість, послідовність навчання, введення інноваційних освітніх програм і методів. Французька система з початку навчання майбутніх фахівців галузі у вищих навчальних закладах поєднує теоретичну і практичну базу знань та умінь, як з метою підготовки спеціалістів більш низького кваліфікаційного рівня, так і для роботи в середній та вищій ланках. Французька методика підготовки кадрів із готельного менеджменту реалізується школою Готельного менеджменту (ИНТТ) та Інститутом міжнародного менеджменту Ватель-Париж, Паризькою школою готельно-ресторанного господарства [5].

У Нідерландах діє чотирнадцять вищих навчальних закладів і лише один із них забезпечує потреби країни в кадрах туристичної справи та сфери гостинності. Основні відмінності у підготовці фахівців туристичної сфери відображені не лише у підходах щодо навчання, а й у початковому відборі абітурієнтів, адже, крім відмінного атестату про середню освіту, необхідно мати міжнародний сертифікат із знання англійської мови на рівні IELTS чи TOEFL. Значну увагу зосереджено на стажуванні та практиці в готельних, рестораних школах, що дає змогу студентам після її закінчення розпочати туристичний, готельний чи ресторанный бізнес або отримати посаду менеджера [9].

Таким чином, у процесі аналізу матеріалів спостережено, що особливістю діяльності навчальних закладів, які готують фахівців для сфери готельно-ресторанного бізнесу та туризму у країнах Європи є гнучкість, багатоваріантність програм навчання в системі освіти, в курсовій мережі, під час дво- і чотирирічного навчання за програмами коледжів і університетів, яке проходить стаціонарно й без відриву від роботи за програмами дистанційного

навчання. Аналізуючи європейську систему підготовки фахівців готельно-ресторанної та туристичної галузі, учені виділяють такі переваги:

- визнані у всьому світі дипломи, які дозволяють працевлаштуватись у переважній більшості країн світу;
- практичний досвід, що набувається під час високооплачуваної практики;
- високопрофесійна підготовка, підкріплена практикою на кращих міжнародних підприємствах галузі;
- гнучкість та багатоступеневе навчання з правом вибору слухачем програми, курсу та тривалості підготовки з отриманням документа по закінченні кожного ступеню [3; 5; 7].

Провідною властивістю системи вищої освіти у Сполучених Штатах Америки є орієнтація на запити суспільства, тобто, її тісний зв'язок з підприємствами, відповідними асоціаціями, які беруть участь в обговоренні, корегуванні навчальних планів, визначення якості підготовки випускників, наданні фінансової допомоги вищим навчальним закладам. Традиційними формами американської системи підготовки фахівців є інтенсивні курси та дистанційні освітні програми, а також постійний контроль успішності та отриманих знань і навичок. Особливість американської системи туристичної освіти міститься в формуванні на базі освітніх закладів спеціалізованих відділів працевлаштування молодих спеціалістів, які поєднані єдиною інформаційною системою з підприємствами готельно-ресторанної та туристичної індустрії. Таким чином, освітній навчальний заклад має можливість швидко реагувати на мінливі потреби сфери обслуговування у кадрах того чи іншого освітнього рівня.

Школи готельного, ресторанного та туристичного напрямку Туреччини є структурними одиницями університетів, яка славиться якістю підготовки фахівців для індустрії гостинності. Підготовка тут ґрунтується на принципі неперервного практичного застосування одержаних теоретичних знань: детальному вивченню підлягає законодавчо-правова база сфери обслуговування; усі навчальні дисципліни, крім знаннєвого складника, передбачають формування навичок міжособистісного спілкування та глибокого розуміння психології співрозмовника. Тривалий період стажувань та виробничої практики в реальних умовах позитивно впливає на всебічну підготовку фахівців та їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Отримання двох дипломів (турецького та університету-партнера) дає гарантію працевлаштування як у своїй країні, так і за кордоном. Кожна така школа має власну базу для організації та проведення практичних занять, на якій студенти виконують професійні функції. Процес підготовки фахівців сфери обслуговування в університетах Туреччини здійснюється шляхом пристосування професійної системи освіти до вимог середовища та умов функціонування закладів туристичної сфери; реалізації дидактичних принципів міжблокової інтеграції (блоки базових, фахових, економічних дисциплін); принципів доступності, гнучкості, системності, наочності, адаптивності, цілісності, оптимальності тощо.

Узагальнення досвіду діяльності навчальних закладів Туреччини у досліджуваному аспекті виявило, що основою підготовки фахівців для сфери обслуговування є тісне поєднання теоретичних знань та практичного досвіду; інноваційні підходи до викладання фахових дисциплін (комп'ютеризація навчального процесу; використання електронних підручників із урахуванням індивідуальних особливостей; імітаційно-ігровий підхід, що передбачає використання ділової гри; застосування кейс-методу тощо); залучення іноземних професіоналів до навчально-виробничого процесу; дуальність дипломів, а також надання додатка до диплома про вищу освіту європейського зразка; розвиток лідерських здібностей студентів, утворення світової мережі-зв'язку з випускниками, що сприяє їхньому ефективному працевлаштуванню.

Компаративний аналіз турецького та українського досвіду підготовки фахівців сфери обслуговування дозволив з'ясувати доцільність використання прогресивного досвіду зарубіжних університетів щодо запровадження довготривалого стажування у готельно-ресторанних закладах на останніх курсах навчання, що передбачають застосування дистанційних форм навчання, засобів індивідуального контролю, презентацію індивідуальних творчих проєктів та продуктів тощо. Встановлено, що оптимальне поєднання навчання та практики, наближеної до професійної діяльності приводить до підвищення рівня готовності до подальшого працевлаштування випускників вищих навчальних закладів за спеціальністю «Готельно-ресторанна справа», є запорукою їхньої фінансової самостійності та успішного кар'єрного росту.

Системний аналіз комплексу наукових джерел і матеріалів з досвіду роботи свідчить, що підготовка фахівців для готельно-ресторанного бізнесу в Україні активного розвитку набула фактично з отриманням незалежності, однак ще з попередніх часів було закладено основи такої підготовки. З кожним роком зростає кількість навчальних закладів, що пропонують нові програми підготовки фахівців для сфери обслуговування, однак досить гостро постала і в Україні проблема співвідношення теоретичної та практичної підготовки, адже через відсутність достатньої матеріальної бази значну кількість дисциплін вивчають лише в теоретичному плані, а застосувати свої знання на практиці молоді фахівці можуть лише влаштувавшись на робоче місце. При регіональному аналізі системи закладів, які готують спеціалістів з готельно-ресторанної справи та туризму спостерігається певна географічна нерівномірність: технікуми та коледжі цієї спеціалізації представлені у 17 областях України, їхня загальна кількість на 2013 навчальний рік становила 28 одиниць. Найбільше таких закладів зосереджено в Дніпропетровській (3), Київській (3), Харківській (2), Чернігівській (2), Полтавській (2). У решті областей представлено лише по одному закладу, а то й зовсім не представлено. Ці заклади готують молодших спеціалістів сфери обслуговування. Окрім того значна кількість закладів вищої освіти (ВЗО) різних напрямів і рівнів проводить підготовку фахівців для сфери обслуговування. Випускники ВЗО отримують дипломи:

– бакалаврів з гостинності; готельної та ресторанної справи;

– магістрів-науковців готельно-ресторанної справи (туризмознавців, музеєзнавствців, рекреологів). Таким чином, з'являється значна професійна група фахівців з обслуговування з різноплановим спектром необхідних для галузі компетентностей і можливостей професійного саморозвитку.

В основу підготовки фахівців готельно-ресторанного бізнесу в Україні покладено галузеві освітні стандарти. Зокрема, вітчизняний досвід розробки стандартів засвідчує, що стандарт професійної освіти і навчання містить перелік трудових операцій, які повинні визначатися в межах певної професійної діяльності, а також пов'язаних з ними знань, умінь та навичок. Нормативними документами передбачено: стандарт професійної підготовки має визначати: рівень кваліфікації; зміст професійного навчання;

тривалість навчання; систему контролю; навчальні засоби для викладачів і учнів; матеріально-технічне оснащення; кваліфікаційні вимоги до викладацького складу, очікувані результати навчання; кваліфікаційні вимоги до випускників навчального закладу. Наукові джерела акцентують: на етапі становлення освіти є необхідність впровадження у процес підготовки кадрів сфери обслуговування принципу неперервної освіти, що зумовлює взаємозв'язок декількох освітніх рівнів. Так, перший рівень отримання до професійних знань може реалізуватися вже в середній школі на базі 9–12-х класів, де учні ліцеїв (ліцейних класах) паралельно із загальноосвітніми дисциплінами оволодівають основами дисциплін початкової професійної освіти з обраної галузі. Випускники таких закладів (класів) отримують первинні спеціальні знання з організації обслуговування в готельно-ресторанних закладах [7].

Другий рівень набуття професійних компетентностей здійснюється в училищах, технікумах і коледжах, до яких вступають учні шкіл з метою реалізації свого професійного покликання і оволодіння професією за соціальним профілем; це уможливорює отриманням ступеня і кваліфікації бакалавра (молодшого бакалавра). Третій рівень реалізації професійних потреб – це вища освіта, в системі якої все більш широкого розмаху набуває сертифікаційне й інтерактивне навчання, що робить можливою професійну мобільність фахівця. За програмами вищої школи реалізуються відповідні рівні професійної освіти – бакалавр і магістр. Післядипломне навчання є тим освітнім засобом, де великого значення набуває стажування в сучасних прогресивних закладах сфери обслуговування та підвищення кваліфікації в Україні і за кордоном.

Потреба вдосконалення системи професійної освіти в готельно-туристичній сфері сьогодні викликана соціальним замовленням суспільства, що змінюється під впливом глобалізаційних процесів в Україні та світі. Нині, наприклад, вже визначився окремий напрям професійної педагогіки – педагогіка туризму. Теоретичні засади педагогіки туризму розроблені в роботах вітчизняних дослідників Л. Сакун, В. Федорченка, Н. Фоменко, М. Скрипник, Г. Цехмістрової, Л. Поважної та ін. Як зазначає Л. Сакун, педагогіка як наука постійно розвивається та видозмінюється, що спричиняє появу нових її напрямів, таких як

педагогіка особистості туриста, педагогіка культури, педагогіка туристичної комунікації, педагогіка туризму й педагогіка міжнародного туризму, педагогіка історії туризму, педагогіка соціального туризму, педагогіка туристичної діяльності. Представники цього розділу педагогіки розглядають педагогіку туризму як майстерність виховання фахівця для сфери обслуговування нового зразка, що може витримати значну конкуренцію на ринку праці на сучасному етапі розвитку людства [10].

З 29 квітня 2015 року згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» визначено два напрями підготовки фахівців із галузі, що є предметом дослідження: це галузь знань 07 Управління та адміністрування, у якій затверджено спеціальність 073 Менеджмент (у тому числі – «Менеджмент туристичного бізнесу») та галузь знань 24 Сфера обслуговування, куди перемістилися спеціальності 242 Туризм та 241 Готельно-ресторана справа. Таким чином, кожна із згаданих спеціальностей знайшла своє місце на ринку освітніх послуг. Так, зміст підготовки з менеджменту зорієнтовано на тих фахівців для сфери туризму, які планують обіймати посади керівників функціональних підрозділів як підприємств-виробників (готельні комплекси, заклади ресторанного господарства, транспортні перевізники), так і підприємств-посередників у туризмі (туроператорів, турагентів, турбюро) та здійснювати кар'єрний рух за управлінськими щаблями в організації. Спеціальності ж галузі обслуговування населення «Туризм» і «Готельно-ресторана справа» базуються на технологічних аспектах усіх виконавських рівнів: від суто технічної роботи до частково управлінських функцій в організації. Таким чином, кожна спеціальність займає свою ланку на ринку праці, причому перша орієнтується більше на управлінський, а дві інших – на технологічний аспект професії, що, відповідно зумовлює змістове наповнення варіантних частин стандартів, розроблених для цих спеціальностей.

Іншим важливим аспектом дослідження є висновок про те, що створена в Україні мережа навчальних закладів підготовки фахівців сфери обслуговування намагається відповідати міжнародним традиціям [6]. Цьому сприяє і прийнята «Концепція кадрового забезпечення туристичної галузі

України» (підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації), яка визначає основні принципи підготовки фахівців для сфери обслуговування: безперервність і ступеневість освіти, випереджальний характер навчання, єдність теорії і практики, формування загальнолюдських цінностей, міжнародна орієнтація програм професійної підготовки. Також, не зважаючи на те, що сьогодні в Україні створена мережа навчальних закладів туристичного профілю, можна погодитись із С. Гринько, що їх випуск повністю не задовольняє потреби ринку, тому все більша кількість непрофільних ЗВО отримує ліцензії на підготовку кадрів зі спеціальностей сфери обслуговування [2]. За результатами проведеного аналізу можна констатувати, що основними завданнями сучасної професійної освіти в сфері обслуговування, зокрема – у готельно-ресторанній індустрії, є:

- отримання знань та усвідомлення майбутніми фахівцями особливостей обраної професії, що дозволить сформувати їхню готовність до вирішення професійних завдань;

- забезпечення фундаментального поєднання наукової, професійної і практичної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування і діяльності задля підвищення якості надання та отримання освітніх послуг;

- удосконалення наукової та професійної підготовки кадрів для сфери обслуговування шляхом вивчення й адаптації кращого зарубіжного досвіду професійної підготовки та організації практичної роботи фахівців готельно-ресторанної справи.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Урахування світових тенденцій та прогресивного зарубіжного досвіду, а також вітчизняних потреб підготовки фахівців, готових до професійної діяльності з готельної і ресторанної справи передбачає розвиток у студентів спеціальних знань, умінь та якостей особистості, які не можна формувати без професійного ідеалу, тієї моделі особистості професіонала, у структурі якої представлені як компетентнісні характеристики, так й індивідуальні складники, зумовлює основні сучасні вимоги до відповідної системи професійної освіти. Досліджені зразки зарубіжного досвіду на матеріалі низки країн, що мають розвинену інфраструктуру гостинності й туризму, дали змогу виявити прогресивні ідеї й особливості підготовки фахівців для сфери обслуговування, які систематизовано так: гнучкість і мобільність

у врахуванні потреб ринку, мультиваріативність навчальних закладів (коледжі, інститути, університети), ступеневість підготовки, інформаційна відкритість, динамічність в оновленні змісту освіти, широке застосування новітніх технологій, навчання в умовах реального виробництва. З'ясовано, що підготовка фахівців для готельно-ресторанної справи та туризму в економічно розвинутих країнах (Велика Британія, Франція, Швейцарія, США, Туреччина) спрямовується на формування компетентної особистості, здатної працювати в полікультурному світовому просторі та безперервно самовдосконалюватися у фаховому середовищі. Перспективу цього дослідження становлять аспекти застосування полікультурного змісту і технологій підготовки фахівців спеціальностей 242 Туризм і 243 Готельно-ресторанна справа у вітчизняних коледжах та університетах.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Александрова С. А., Гаврилова А. С. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк: Луцький НТУ, 2016. Ч. 4. С. 54–56.
2. Гринько С. А. Рынок подготовки туристских кадров: реалии и перспективы развития. Психолого-педагогичні, соціологічні та філософські аспекти фізичної культури і спорту. Гл. 5. С. 243–246.
3. Необходимость та предумысли развития персонала для предприятий готельного господарства. Индустрия гостинности в странах Европы: материалы III міжнародної науково-практичної конференції. 2015.
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18. 11. 2003 № 1282-IV. Відомості Верховної Ради України від 26. 03. 2004. № 13. Ст. 180.
5. Особливості управління персоналом у Франції. 2017. URL: <http://www.allref.com.ua>.
6. Персонал готелю: компетентність і професіоналізм. 2018. URL: <http://www.zlotystandard.info>.
7. Польова Л. В. Особливості практичної підготовки фахівців з туризму. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2012, №4 (239), Ч. 2. С. 169 – 172.
8. Сақун Л. В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира: [монографія]. К.: МАУП, 2004. 285 с.

REFERENCES

1. Aleksandrova, S. A., Gavrylova, A. S. *Aktual'ni problemy` upravlinnya social'no-ekonomichny`my` sy'stamy.* [Actual problems of management of social and economic systems]. Lucz'k.
2. Gry`n'ko, S. A. *Rынок podgotovky` tury`stsky`x kadrov: realy`y` y` perspekty`vy razvy`ty`y.* [Market of training of tourism personnel: realities and prospects of development].
3. *Neobxidnist` ta peredumovy` rozvy`tku personalu dlya pidpry`yemstv gotel`nogo gospodarstva. Industriya gosty`nnosti v krayinax Yevropy.* (2015). [Necessity and background for staff development for the hospitality industry. Hospitality industry in Europe].
4. *Zakon Ukrayiny` «Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny` «Pro tury`zm».* (2003). [On Amendments to the Law of Ukraine «On Tourism»].
5. *Osobly`vosti upravlinnya personalom u Franciyi.* (2017). [Features of HR Management in France].
6. *Personal gotelyu: kompetentnist` i profesionalizm.* (2018). [Hotel staff: competence and professionalism].
7. *Pol`ova L. V. Osobly`vosti prakty`chnoyi pidgotovky` faxivciv z tury`zmu.* (2012). [Features of practical training of tourism specialists].
8. *Sakun, L. V. Teory`ya y` prakty`ka podgotovky` specy`aly`stov sfery tury`zma v razvy`tyx stranax my`ra.* (2004). [Theory and practice of training specialists in the sphere of tourism in developed countries of the world].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ОГУЙ Світлана Володимирівна – аспірант кафедри основ виробництва та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Наукові інтереси: підготовка фахівців сфери обслуговування, методика навчання готельно-ресторанної справи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

OGUY Svetlana Volodymyrivna – post-graduate student of the Department of Foundations of Production and Design of Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University.

Circle of scientific interests: training of specialists in the sphere of service, teaching methods of hotel and restaurant business.

Стаття надійшла до редакції 23.01.2020 р.